

Styrets beretning

1. halvår 2016

(Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt).

- Resultat før skatt 930 millioner kroner (1.080 millioner)
- Resultat 771 millioner kroner (871 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 10,9 prosent (13,7 prosent)
- Vekst i utlån 6,5 prosent (8,4 prosent) og innskudd 1,3 prosent (11,4 prosent) siste 12 måneder
- Tap på utlån 287 millioner kroner (56 millioner), 0,44 prosent (0,09 prosent) av brutto utlån
- Ren kjernekapitaldekning 14,1 prosent (12,7 prosent)
- Resultat per egenkapitalbevis 3,71 kroner (4,31 kroner)

2. kvartal 2016

- Resultat før skatt 546 millioner kroner (513 millioner)
- Resultat 460 millioner kroner (430 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 12,9 prosent (13,4 prosent)
- Tap på utlån 118 millioner kroner (35 millioner), 0,36 prosent (0,11 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 2,21 kroner (2,13 kroner)

Godt resultat 1. halvår 2016

Hovedtrekk:

- God underliggende drift
- Økte tap på utlån reduserer resultatet sammenlignet med første halvår 2015. Tapsnedskrivningene er i tråd med de meddelelser som ble gitt i første kvartal
- Gode resultater i tilknyttede selskaper og høy avkastning på finansielle eiendeler
- Styrket soliditet
- Høy kundetilgang og sterk vekst i boliglån

SpareBank 1 SMN oppnådde i første halvår 2016 et resultat før skatt på 930 millioner kroner (1.080 millioner). Overskuddet ble 771 millioner kroner (871 millioner) og avkastning på egenkapitalen ble 10,9 prosent (13,7 prosent).

Resultatet i andre kvartal ble 460 millioner kroner (430 millioner) som er 131 millioner kroner bedre enn første kvartal. Avkastning på egenkapitalen i kvartalet ble 12,9 prosent (13,4 prosent).

Konsernet økte driftsinntektene i første halvår 2016 med 67 millioner til 1.791 millioner kroner (1.724 millioner), både som følge av økte netto renteinntekter og økte provisjonsinntekter.

Avkastning på finansielle investeringer ble 443 millioner kroner (362 millioner), hvor inntekter fra eierinteresser utgjorde 246 millioner (248 millioner).

Konsernets driftskostnader ble 1.016 millioner kroner i første halvår 2016 (950 millioner). Av økningen på 66 millioner kroner utgjør effekten av konsolidering av SpareBank 1 Markets som datterselskap 59 millioner kroner. Banken ligger godt an til å nå målet om nullvekst i kostnader i morbanken i perioden 2014 til 2016.

Tap på utlån var i første halvår 287 millioner kroner (56 millioner) tilsvarende 0,44 prosent (0,09 prosent) av totale utlån. Tapene fordeler seg med 245 millioner kroner på individuelle tapsnedskrivninger og 42 millioner kroner på gruppevise tapsnedskrivninger. Tapene henføres i sin helhet til restruktureringen av bankens engasjement innenfor olje-/offshoreindustrien.

Utlån og innskudd økte siste 12-måneder med henholdsvis 6,5 prosent (8,4 prosent) og 1,3 prosent (11,4 prosent). Utlånsvekst i første halvår var 4,1 prosent (3,4 prosent) og innskuddsvekst i første halvår var 4,6 prosent (9,1 prosent).

SpareBank 1 SMN har målsatt ren kjernekapitaldekning på 14,5 prosent innen 31. desember 2016. Kapitalplanen er nærmere beskrevet i avsnittet om soliditet. SpareBank 1 SMN hadde en ren kjernekapitaldekning på 14,1 prosent (12,7 prosent) per første halvår 2016.

I første halvår ble resultatet per egenkapitalbevis 3,71 kroner (4,31 kroner). Bokført verdi per egenkapitalbevis var per 30. juni 2016 69,18 kroner (64,18 kroner).

Kursen på bankens egenkapitalbevis var ved halvårsskiftet 46,70 kroner (65,50 kroner per årsskiftet). Det er i andre kvartal utbetalt kontantutbytte for 2015 på 2,25 kroner per egenkapitalbevis.

Økte netto renteinntekter

Rentenettoen ble 942 millioner kroner (934 millioner) i første halvår 2016. Rentenettoen har vært relativt stabil per kvartal i 2015 og 2016, men preges av store bruttobevegelser:

- Økte utlån og innskudd både til privat- og næringslivskunder
- Økte marginer på innskudd
- Reduserte boliglånsmarginer

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjoner for lån solgt til Bolig- og Næringskreditt utgjorde i første halvår 2016 samlet 149 millioner kroner (175 millioner).

Det er i løpet av de siste to årene gjennomført flere generelle rentenedsettelse på utlån til privatkunder for å tilpasse boliglånsrenten til markedet, og siste rentenedsettelse ble gjennomført med virkning fra juni 2016. I samme periode er innskuddsrentene til privat- og næringslivskunder også redusert. Deler av utlånsporteføljen til næringsliv er under reprising for å bedre reflektere ulike nivåer i kredittrisiko. Målsettingen er økte rentemarginer på denne porteføljen.

Økte provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter ble 849 millioner kroner (790 millioner) i første halvår 2016.

Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt er redusert med 26 millioner kroner på grunn av lavere marginer på lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt. Samlet økning på provisjonsinntekter for øvrig på 85 millioner kroner tilskrives i all hovedsak at SpareBank 1 Markets ble datterselskap først fra andre kvartal

2015 og økte inntekter fra eiendomsmegling. Det er i tillegg positiv utvikling på de andre inntektsartene som følge av godt salg av øvrige finansielle produkter.

Provisjonsinntekter (mill. kr)	1. halvår 16	1. halvår 15	Endring
Betalingstjenester	94	94	0
Kredittkort	30	27	3
Sparing og forvaltning	42	35	7
Forsikring	79	74	5
Garantiprovisjoner	40	31	9
Eiendomsmegling	197	179	18
Regnskapstjenester	119	110	9
Markets	63	23	40
Husleieinntekter	25	22	2
Øvrige provisjoner	12	19	-7
Provisjoner eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	700	616	85
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	144	170	-26
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	5	5	0
Sum provisjonsinntekter	849	790	59

Avkastning finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer (eksklusive resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet) ble 197 millioner kroner (114 millioner). Dette fordeler seg slik:

- Avkastning og utbytte på konsernets aksjeporteføljer ble totalt 65 millioner kroner (70 millioner). Av beløpet på 65 millioner kroner er 63 millioner kroner knyttet til salg av Visa Europa til Visa Inc. Samtidig er det reversert 52 millioner av tidligere innregnet urealisert verdiendring på Visa Norge FLI mot andre inntekter og kostnader (OCI). (se note 2)
- Kursgevinst på obligasjoner og derivater 78 millioner kroner (-21 millioner)
- Inntekter på valuta og renteforretninger ble 54 millioner kroner (64 millioner)

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	1. halvår 16	1. halvår 15	Endring
Kursgevinst/utbytte aksjer	65	70	-5
Obligasjoner og derivater	78	-21	99
Valuta- og renteforretninger	54	64	-10
Verdiendring finansielle eiendeler	197	114	84
SpareBank 1 Gruppen	141	128	13
SpareBank 1 Boligkreditt	22	50	-28
SpareBank 1 Næringskreditt	15	15	-0
SpareBank 1 Kredittkort	14	10	5
BN Bank	51	35	16
Selskaper eiet av SpareBank 1 SMN Invest	13	13	-0
Andre selskaper	-10	-2	-8
Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	246	249	-3
Sum	443	362	81

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt i første halvår 2016 ble 694 millioner kroner (653 millioner). Vesentligste bidragsyter til resultatet er person- og skadeforsikringsvirksomheten som begge utvikler seg tilfredsstillende. Det er også resultatfremgang i Odin Forvaltning.

SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i første halvår 2016 ble 141 millioner kroner (128 millioner).

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å sikre finansiering gjennom markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger de best sikrede boliglånene til selskapet og

oppnår redusert finansieringskostnad og sikrere tilgang til finansiering. Per 30. juni 2016 har banken solgt 33 milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt (29 milliarder kroner), tilsvarende 39 prosent (38 prosent) av samlede utlån til lønnsstakere.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt er 19,0 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet i første halvår 2016 var 22 millioner kroner (50 millioner). Bankens eierandel reflekterer bankens relative andel av totalt overførte boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt ved utgangen av 2015.

Resultatet i første halvår 2016 er i likhet med resultatet for første halvår i 2015 påvirket av urealiserte gevinster på selskapets basisswapper.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. Per første halvår 2016 er utlån på 1,8 milliarder kroner (1,4 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN sin eierandel i selskapet er 33,6 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet første halvår 2016 var 15 millioner kroner (15 millioner). Eierandelen reflekterer bankens relative andel av solgte lån til næringseiendom og bankens eierandel i BN Bank. Av utlånene i SpareBank 1 Næringskreditt er 78 prosent kjøpt fra BN Bank.

SpareBank 1 Kredittkort

Resultatet i første halvår 2016 ble 78 millioner kroner (52 millioner). SpareBank 1 Kredittkort eies av SpareBank1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 18,3 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet første halvår var 14 millioner kroner (10 millioner). Bankens andel av kredittkortporteføljen utgjør 823 millioner kroner.

BN Bank

SpareBank1 SMN eier 33,0 prosent av BN Bank. Resultatet i BN Bank ble i første halvår 2016 154 millioner kroner (105 millioner). SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i BN Bank ble 51 millioner kroner (35 millioner). Avkastning på egenkapitalen var 8,7 prosent (5,8 prosent).

Styret i BN Bank besluttet i 2015 å rendyrke banken som en privatmarkedsbank og avvikle bedriftsmarkedsvirksomheten som består av utlån til lavrisiko næringseiendom. BN Banks nye strategi er rendyrking av privatmarkedsaktiviteten.

BN Bank vil fortsatt være en del av SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1 SMN vil videreføre sitt eierskap i BN Bank og vil bidra til at virksomhetsendringen gjennomføres på en måte som sikrer kreditorenes interesser.

Arbeidet med nedbygging av bedriftsmarkedsvirksomheten vil skje kontrollert over tid. Ved utgangen av andre kvartal 2016 er bedriftsmarkedsporteføljen redusert med 11,5 milliarder kroner tilsvarende 36 prosent siden 30. juni 2015. Styret i BN Bank har som målsetting at 50 prosent av bedriftsmarkedsporteføljen skal være avviklet innen 31. desember 2016. Avvikling av den resterende bedriftsmarkedsporteføljen vil styrke ren kjernekapitaldekning i SpareBank 1 SMN med 0,6 prosentpoeng.

SpareBank 1 Mobilbetaling (mCASH)

SpareBank 1-bankene ervervet i fjerde kvartal 2015 den norske delen av mCASH og etablerte selskapet SpareBank 1 Mobilbetaling. Hensikten er å styrke bankens posisjon på nye mobile flater som vennebetaling og mobilbetaling i varehandelen. I midten av februar startet den nasjonale markedsføringen av mCASH gjennom tv-, digitalannonsering, og stor aktivitet rettet mot arrangement, samt lag og foreninger. Nasjonalt har mer enn 1500 lag og foreninger tatt i bruk mCASH som betalingsløsning. I tillegg tilbyr mCASH løsninger for netthandel, butikk og vennebetaling.

Resultatet i selskapet i første halvår 2016 viser et underskudd på 63 millioner kroner og SpareBank 1 SMN sin andel av underskuddet er 9 millioner kroner. Resultatet er en konsekvens av oppstartskostnader og markedsføring av mCash. Selskapet er eid av SpareBank 1 bankene, hvor SpareBank 1 SMN har en eierandel på 19,7 prosent.

Driftskostnader

Samlede kostnader ble 1.016 millioner kroner (950 millioner) i første halvår 2016. Av økningen på 66 millioner kroner tilskrives 59 millioner kroner at SpareBank 1 Markets ble konsolidert som datterselskap først fra andre kvartal i 2015.

I morbanken ble kostnadene redusert med 3 millioner kroner til 603 millioner kroner. Det er iverksatt omfattende effektiviseringstiltak i banken. Siden 31. desember 2014 er antall årsverk i morbanken redusert med 88 fra 720 til 632. Dette er i tråd med bankens målsetting om nullvekst i kostnader i perioden 2014 til 2016.

Kostnadsutviklingen i morbanken har også sammenheng med endringer i SpareBank 1 Markets. Fra andre kvartal i 2015 ble kapitalmarkedsaktiviteten i SpareBank 1 SMN overført til SpareBank 1 Markets, og driftskostnadene i morbanken i første halvår 2015 inkluderer 14 millioner kroner knyttet til kapitalmarkedsaktivitet i SpareBank 1 SMN.

I tillegg er det i andre kvartal 2016 avsatt 14 millioner kroner i økte omstillingskostnader knyttet til inngåtte sluttavtaler i forbindelse med planlagt nedbemanning i 2016.

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 46 prosent (46 prosent).

Økte tap men fortsatt lavt mislighold

I første halvår 2016 ble tap på utlån og garantier 287 millioner kroner (56 millioner) hvorav 42 millioner kroner (1 millioner) er økte gruppevis tapsnedskrivninger.

På utlån til næringslivskunder er det i første halvår 2016 netto individuelle tapsnedskrivninger på 236 millioner kroner. Av denne økningen er 200 millioner kroner knyttet til tre engasjementer innenfor offshoresegmentet. Det ble i første kvartal avsatt 150 millioner kroner til gruppevis nedskrivninger knyttet til usikkerhet i samme segment. I andre kvartal er 110 millioner kroner av denne avsetningen reversert som en konsekvens av økningen i individuelle nedskrivninger i kvartalet. På privatkundeporteføljen er det i første halvår 2016 netto tapsført 12 millioner kroner.

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier per første halvår 2016 utgjorde 415 millioner kroner (169 millioner), en økning på 246 millioner siste 12 måneder.

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjorde 1.453 millioner kroner (655 millioner), tilsvarende 1,10 prosent (0,53 prosent) av brutto utlån ved halvårsskiftet.

Mislighold over 90 dager var 255 millioner kroner (287 millioner). Av brutto utlån utgjør dette 0,19 prosent (0,23 prosent). Misligholdet på næringslivskundeporteføljen var 36 millioner kroner (105 millioner) og på privatmarkedsporteføljen 219 millioner (182 millioner). Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjementer var på 31 millioner kroner (58 millioner) tilsvarende en andel på 12 prosent (20 prosent).

Andre tapsutsatte engasjement utgjorde 1.198 millioner kroner (368 millioner) fordelt på næringsliv med 1.171 millioner (357 millioner) og privatmarked med 28 millioner (11 millioner). Økningen i tapsutsatte næringslivsengasjement er knyttet til samme engasjementer som resulterte i økte individuelle tap. Av brutto utlån utgjør andre tapsutsatte engasjement 0,90 prosent (0,30 prosent). Individuelle nedskrivninger på disse engasjementene var på 384 millioner kroner (111 millioner) tilsvarende en andel på 32 prosent (30 prosent).

Det har gjennom andre kvartal 2016 vært arbeidet mye med bankens engasjement innenfor olje og offshore. Hele denne næringen gjennomgår nå en restrukturering. Dette medfører tapt egenkapital, tap på obligasjonsgjeld og til en viss grad også nedskrivning på pantelikret gjeld. Så langt har dette arbeidet gitt gode resultater. Industrielle aktører som investerer i næringen er av stor betydning. Det kan forventes at de løsninger som nå etableres for enkeltbedrifter vil være av varig karakter og begrense bankens risiko.

SpareBank 1 SMN vurderer det slik at det ikke er grunnlag for å endre tapsestimatene på 450 – 500 millioner kroner for inneværende år som ble varslet ved fremleggelsen av første kvartal.

Gruppevise tapsnedskrivninger

Beregning av gruppevise tapsnedskrivninger gjøres med utgangspunkt i:

- Hendelser som har påvirket bankens portefølje (som gir migrering mellom risikoklassene etter innvilgelse)
- Hendelser som ennå ikke har påvirket porteføljen på grunn av at bankens kredittrisikomodeller ikke fanger effektene raskt nok opp (for eksempel vesentlige skift i makroøkonomiske forhold)

Gruppevise tapsnedskrivninger ble i første kvartal 2016 økt med 150 millioner kroner. Bakgrunnen for dette var at økt misligholdssannsynlighet og reduserte skipsverdier medfører større sannsynlighet for tap innenfor oljerelatert virksomhet som følge av en utfordrende markedssituasjonen. Økte individuelle tapsnedskrivninger i andre kvartal 2016 knyttet til denne sektoren gir grunnlag for å redusere avsetningen til gruppevise tapsnedskrivninger, og nedskrivningene er redusert med 110 millioner kroner i andre kvartal.

Samlede gruppevise tapsnedskrivninger er med dette 418 millioner kroner (296 millioner), som utgjør 0,32 prosent (0,24 prosent) av totale utlån. Gruppevise nedskrivninger fordeler seg med 97 millioner kroner på privatmarkedet og 321 millioner kroner på næringsliv. Av avsetningen på 321 millioner kroner på næringslivsporteføljen utgjør avsetning knyttet til oljerelatert virksomhet 139 millioner kroner. Resterende gruppevise tapsnedskrivninger på næringslivsporteføljen på 182 millioner kroner fordeler seg relativt jevnt på øvrige sektorer.

Forvaltningskapital 141 milliarder kroner

Konsernets forvaltningskapital per første halvår 2016 var 141,1 milliarder kroner (130,9 milliarder) og har økt med 10,2 milliarder tilsvarende 8 prosent siste 12 måneder. Økningen skyldes primært utlansvekst og økt likviditetsbeholdning

Per første halvår 2016 er det solgt boliglån for 33,0 milliarder kroner (29,0 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt samt næringslivslån for 1,8 milliarder til SpareBank 1 Næringskreditt (1,4 milliarder). Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

God vekst i boliglån, tilnærmet nullvekst i utlån til bedrifter siste 12 måneder

(Fordelt i henhold til sektor – se note 5 og note 10).

Totale utlån har økt med 8,1 milliarder kroner (9,7 milliarder) tilsvarende 6,5 prosent (8,4 prosent) siste 12 måneder og var ved halvårsskiftet 132,6 milliarder (inkludert SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt). Veksten i første halvår isolert var 4,1 prosent (3,4 prosent).

Utlån til privatkunder økte med 7,9 milliarder kroner (6,0 milliarder) til 85,2 milliarder siste 12 måneder. Dette tilsvarer en vekst på 10,2 prosent (8,2 prosent). Veksten i første halvår var 5,5 prosent (4,3 prosent).

Vekst i utlån til næringslivskunder siste 12 måneder var 0,2 milliarder kroner (3,7 milliarder) tilsvarende 0,4 prosent (8,6 prosent). Samlede utlån til næringslivskunder utgjorde 47,4 milliarder kroner per første halvår 2016. Utlån til næringslivskunder økte i første halvår 2016 med 1,6 prosent (1,9 prosent).

Utlån til privatkunder utgjorde 64 prosent (62 prosent) av ordinære utlån til kunder per første halvår 2016.

Innskudd

Innskudd fra kunder økte med 0,8 milliarder kroner (6,8 milliarder) siste 12 måneder til 67,0 milliarder per første halvår 2016. Dette tilsvarer en vekst på 1,3 prosent (11,4 prosent). Innskuddsveksten i første halvår 2016 var 4,6 prosent (9,1 prosent).

Innskudd fra privatkunder økte med 1,5 milliarder kroner (1,4 milliarder) til 30,2 milliarder tilsvarende 5,3 prosent (9,1 prosent), og innskudd fra næringslivskunder ble redusert med 0,7 milliarder (vekst 4,4 milliarder) til 36,9 milliarder tilsvarende en nedgang på 1,8 prosent (vekst 13,3 prosent) siste 12 måneder. I første halvår økte innskuddene i Privatmarked og Næringsliv med henholdsvis 6,4 prosent (8,1 prosent) og 3,1 prosent (9,8 prosent).

Investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter utenfor bankens balanse var per første halvår 2016 på 8,2 milliarder kroner (7,5 milliarder), en økning på 9,1 prosent siste 12 måneder. Økningen er knyttet til verdiendring på underliggende verdipapirer og godt salg, særlig av aktiv forvaltningsprodukter.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	1. halvår 16	1. halvår 15	Endring
Aksjefond	5.177	5.001	176
Spareforsikring	681	658	23
Aktiv forvaltning	2.371	1.886	485
Totalt	8.229	7.545	684

Forsikringsprodukter

Bankens forsikringsportefølje er økt med 5,5 prosent siste 12 måneder og samlet premievolum var 1.122 millioner kroner per 30. juni 2016 (1.158 millioner). Skadeforsikring er økt med 2,5 prosent, personforsikring med 10,9 prosent og tjenestepensjon med 9,6 prosent. Totale inntekter på bankens forsikringsportefølje passerte 120 millioner kroner i 2015 og det prognoseres med vekst også i 2016.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	1. halvår 16	1. halvår 15	Endring
Skadeforsikring	731	713	18
Personforsikring	286	258	28
Tjenestepensjon	205	187	18
Totalt	1.222	1.158	64

Privatmarked

Samlede driftsinntekter ble 812 millioner kroner (821 millioner) hvor netto renteinntekter utgjorde 474 millioner kroner (473 millioner) og provisjonsinntektene 338 millioner kroner (348 millioner). Inntektene har økt som følge av økte utlån og bedre innskuddsmarginer, samt økte provisjonsinntekter fra betaling, sparing og forsikring. Samtidig har reduserte utlånsmarginer isolert sett redusert inntektene, og samlede inntekter ble redusert med 9 millioner kroner. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 13,3 prosent (17,0 prosent). Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 14,5 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning innen 31. desember 2016.

Utlånsmarginen i første halvår 2016 ble 1,79 prosent (2,17 prosent), mens innskuddsmarginen ble 0,21 prosent (minus 0,25 prosent) (målt mot 3 måneders Nibor). Gjennomsnittlig 3 måneders Nibor er redusert med ca. 50 basispunkter siden starten av 2015.

Siste 12 måneder ble utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedet henholdsvis 9,8 prosent (7,7 prosent) og 4,5 prosent (5,7 prosent).

Det er gjennomgående lav risiko i utlån til privatkunder, og dette reflekteres i fortsatt svært lave tap. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje. Låneporteføljen er sikret med pant i boligeiendom, og verdiutviklingen på boliger har vært tilfredsstillende i bankens markedsområde sett under ett.

Næringsliv

Driftsinntektene ble 594 millioner kroner (578 millioner) i første halvår 2016. Netto renteinntekter ble 492 millioner kroner (487 millioner) og provisjonsinntektene ble 103 millioner kroner (91 millioner) inklusive 6 millioner kroner (7 millioner) i inntekter på rente- og valutaforretninger. Driftsinntektene i næringslivssegmentet har økt i all hovedsak på grunn av økte innskuddsmarginer og økte garantiprovisjoner.

Samlede tap i næringslivsdivisjonen ble 275 millioner kroner (50 millioner kroner) hvorav individuelle nedskrivninger utgjorde 236 millioner kroner og gruppevise nedskrivninger 39 millioner. Tapene er i all vesentlighet knyttet til krisen i olje og offshore.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 2,4 prosent for første halvår 2016 (13,0 prosent). Som anvendt kapital i første halvår 2016 er regulatorisk kapital på 14,5 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning innen 31. desember 2016.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,63 prosent (2,71 prosent) og minus 0,17 prosent (minus 0,37 prosent) i første halvår.

Utlånene ble redusert med 1,7 prosent og innskudd med 0,1 prosent siste 12 måneder.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens datterselskaper i første halvår 2016 ble 147 millioner kroner (109 millioner) før skatt.

Resultat før skatt (mill. kr)	1. halvår 16	1. halvår 15	Endring
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	43,3	29,2	14,1
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	48,5	43,4	5,1
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	25,9	20,3	5,6
Allegro Kapitalforvaltning	4,4	1,3	3,0
SpareBank 1 SMN Invest	22,5	13,0	9,5
SpareBank 1 Markets (fra 2. kvartal 2015)	5,5	-	5,5
Andre selskaper	-3,4	1,5	-4,9
Sum	146,7	108,7	38,0

EiendomsMegler 1 Midt-Norge presterte sitt beste resultat noensinne i første halvår 2016. Selskapet er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal med en markedsandel på 40 prosent, og i Trondheim ca. 50 prosent. Selskapets resultat på 43,3 millioner kroner (29,2 millioner) i første halvår er meget bra og 14,1 millioner kroner bedre enn første halvår i 2015. Resultatet i andre kvartal ble som forventet betydelig bedre enn i første kvartal. Godt salg av særlig nye boligprosjekter forklarer mye av resultatforbedringen, samtidig som antall solgte boligenheter totalt også har økt. Antall solgte boligenheter var 3.846 i første halvår 2016 mot 3.615 første halvår 2015.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde et resultat på 48,5 millioner kroner i første halvår (43,4 millioner) og har positiv resultatutvikling som følge av økte inntekter spesielt fra billån. Selskapet har leasing- og billånsavtaler for til sammen 4,6 milliarder kroner, der leasingavtalene utgjør 2,2 milliarder kroner og billån 2,4 milliarder kroner.

Det har vært god vekst, og spesielt på billån hvor veksten siste 12 måneder har vært 40 prosent. SamSpar-bankene i SpareBank 1 hadde ved sist årsskifte en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 27,9 prosent. Sparebanken Sogn og Fjordane gikk inn på eiersiden i januar 2016 med en eierandel på 7,5 prosent, noe som øker selskapets distribusjonskraft ytterligere. Etter dette eier SpareBank 1 SMN 64,6 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde i første halvår 2016 et overskudd før skatt på 25,9 millioner kroner (20,3 millioner). SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har en vekststrategi tuftet på oppkjøp av mindre regnskapskontorer. Selskapet har i 2016 kjøpt opp tre selskaper på Sunnmøre som er konsolidert inn ved halvårsskiftet.

Selskapet retter seg mot SMB-segmentet med en moderne distribusjonsmodell og et bredt tjenestespekter.

Allegro Kapitalforvaltning forvalter porteføljer for kunder primært i SpareBank 1 SMN og SamSpar-bankene. Bankene er selskapets distribusjonskanal. Resultat før skatt i selskapet ble i første halvår 2016 4,4 millioner kroner (1,3 millioner). Selskapet forvalter en portefølje på 5,9 milliarder kroner.

SpareBank 1 SMN Invest investerer i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et overskudd i første halvår 2016 på 22,5 millioner kroner (13,0 millioner).

Verdiendringer og realisering av tap eller gevinster i selskapets samlede aksjebeholdning representerer 9,7 millioner kroner av resultatet. Selskapet har i tillegg eierinteresser i eiendomsselskapet Grilstad Marina og resultatandelen herfra var 12,8 millioner kroner i første halvår 2016.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN med eierandel 73,5 prosent. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim og Ålesund. Det er 108 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Markets AS er et verdipapirforetak med komplett produktspekter. Selskapets ambisjon er å være et lønnsomt kapitalmarkedsmiljø som i samarbeid med eierbankene kan levere alle kapitalmarkedstjenester.

Selskapets resultat før skatt i første halvår 2016 ble 5,5 millioner kroner. Det har vært tilfredsstillende resultater innenfor alle forretningsområdene i selskapet. Underliggende drift er god for disse områdene, med en solid kundebase.

I SpareBank 1 SMNs markedsområde er selskapet det ledende kapitalmarkedsmiljøet. SpareBank 1 Markets har hovedfokus på kunder hvor selskapet selv har en sterk konkurranseposisjon alene eller i samspill med eierbankene.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken har en konservativ likviditetsstrategi. Strategien legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i 12 måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 27 milliarder kroner og er finansiert i 32 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Finansdepartementet stiller krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

LCR var ekstra høy i halvårsskiftet grunnet forventning om sesongmessig store likviditetsutganger i tredje kvartal, og er beregnet til 149 prosent per 30. juni 2016. I tillegg har banken finansiert deler av refinansieringsbehovet for andre halvår på grunn av fare for stor usikkerhet i finansmarkedene. Banken tok i juni opp et nytt lån i Euromarkedet på 500 millioner euro med en løpetid på 5 år. Lånet ble godt mottatt og fikk en ordrebok på 1000 millioner euro fordelt på 150 investorer i Europa og Asia.

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 87 prosent (83 prosent) ved halvårsskiftet.

Rating

Bankens rating hos Moody's og Fitch Ratings er henholdsvis A1 (outlook stable) og A- (outlook stable). Banken ble i mai 2015 oppgradert av Moody's i likhet med flere andre norske banker.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 30. juni 2016 ble 14,1 prosent (12,7 prosent). Endringen siste 12 måneder tilskrives:

- Ren kjernekapitaldekning har økt med 1,4 prosentpoeng til 14,1 prosent, og ren kjernekapital har økt med 1,3 milliarder kroner. Dette er i all hovedsak følger av tilbakeholdt overskudd
- Beregningsgrunnlaget uttrykt ved kapitalbehov har økt med 36 millioner kroner tilsvarende 0,5 prosent siste 12 måneder. Lav vekst i beregningsgrunnlaget skyldes i stor grad redusert kreditteksponering mot næringsliv i BN Bank

Per 30. juni 2016 er regulatoriske krav til ren kjernekapital på 11,5 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav. Fra 30. juni 2016 er motsyklisk buffer økt til 1,5 prosent.

Styret i SpareBank 1 SMN gjør løpende vurderinger av kapital situasjonen og fremtidige kapitalkrav.

Finanstilsynet har meddelt en kapitalforventning på 14,5 prosent ren kjernekapital per 31. desember 2016. Dette ble behandlet i bankens styre i desember 2015 og nytt mål for ren kjernekapitaldekning på minimum 14,5 prosent per 31. desember 2016 ble vedtatt. Finanstilsynet vil ikke fastsette individuelle pilar 2 tillegg for SpareBank 1 SMN før gjennomføring av SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) i 2016.

Styret i SpareBank 1 SMN legger til grunn at gjennomføring av bankens kapitalplan vil sikre at banken når de kapitalkrav markedet forventer og myndighetene setter uten gjennomføring av emisjon.

Følgende tiltak er de vesentligste i konsernets kapitalplan:

- Fortsatt god bankdrift gjennom effektivisering og prioritering av lønnsomme segmenter
- Moderat vekst i bankens balansekrevene virksomheter, med prioritering av utlån til husholdninger
- Nedbygging av næringsseidomsporteføljen i BN Bank. Ved utgangen av andre kvartal 2016 er porteføljen redusert med 36 prosent siden 30. juni 2015

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 30. juni 2016 var 69,18 kroner (64,18 kroner), og resultatet per egenkapitalbevis ble 3,71 kroner (4,31 kroner).

Per 30. juni 2016 var kursen 46,70 kroner (65,50 kroner), og det er i 2016 utbetalt et utbytte for 2015 på 2,25 kroner per bevis (2,25 kroner).

Pris/Inntjening ble 6,30 (7,60) og Pris/Bok 0,68 (1,02) per 30. juni 2016.

Risikoforhold

Konsernets problemlån har økt betydelig, og det er foretatt individuelle nedskrivninger på tre offshore engasjement. Lån til oljerelatert virksomhet utgjør per 30. juni 2016 4,1 prosent av konsernets samlede utlån. Kredittkvaliteten i bankens øvrige utlånsportefølje er tilfredsstillende, og med unntak av oljerelatert virksomhet foreligger det ingen konsentrasjoner i misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Banken legger til grunn fallende vekstrate i BNP som følge av reduserte oljeinvesteringer. En svakere norsk krone har virket positivt for norsk eksportnæring, og vil delvis motvirke noe av disse effektene. Banken forventer lav vekst i utlån til midtnorsk næringsliv fremover som følge av begrenset investeringsnivå.

Reallønnsveksten vil være lav, men med et vedvarende lavt rentenivå vurderer banken at tapsrisiko i bankens privatmarkedsportefølje vil være lav. Usikkerheten er først og fremst knyttet til arbeidsledighetsutviklingen. Banken forventer en viss økning i arbeidsledigheten, men legger til grunn at arbeidsledigheten vil være relativt moderat i bankens markedsområder sett under ett.

Kredittetterspørselen fra norske husholdninger har blitt noe redusert, men er fortsatt høyere enn lønnsveksten og vil i stor grad påvirkes av utviklingen i boligprisene. Banken forventer at tap på boliglån fortsatt vil være lave. Dersom boligprisene stagnerer, eller faller, vil det være en risiko for at husholdningenes sparingrate øker, noe som vil gi redusert omsetning for deler av norsk næringsliv.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen, hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Banken er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i bankens konservative likviditetsstrategi (se forøvrig avsnittet foran om finansiering og likviditet).

Utsikter fremover

Styret er tilfreds med utviklingen i konsernet. En egenkapitalavkastning på 10,9 prosent på tross av betydelig økte utlånstap vitner om en robust bank. Konsernet opplever vekst og styrket soliditet. Det er fremgang i samtlige av konsernets forretningsområder.

Styret konstaterer at arbeidet med restrukturering av olje og offshore utvikler seg positivt og er tilfreds med at resultatene av dette arbeidet så langt. Det er fortsatt få tegn som tyder på at utfordringene innenfor oljerelatert virksomhet i nevneverdig grad har smittet over til økonomien i bankens markedsområde for øvrig. Styret opprettholder sin forventning om at samlede tap på utlån for hele 2016 vil bli i området 450 til 500 millioner kroner.

Styret er tilfreds med utviklingen i bankens rene kjernekapital og legger til grunn at målet om 14,5 prosent innen 31.12.2016 vil bli nådd med de virkemidlene som fremgår av bankens kapitalplan.

Styret forventer at 2016 skal bli et godt år for SpareBank 1 SMN.

Trondheim, 11. august 2016
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Bård Benum
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Aud Skrudland

Morten Loktu

Janne Thyø Thomsen

Arnhild Holstad

Erik Gunnes
Ansatterrepresentant

Oddny Lysberg
Ansatterrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef